

HEILSA

Hvítleykur og brokkoli móti krabbameini

– Vit kunnu vísa á, at selen at síggja til hefur góðan virknað, tá ræður um ávís sløg av krabbameini, sigur professarin, Søren Skov um úrslit av gransking, sum eru almannakunngjørd í Journal of Biological Chemistry

Vilmund Jacobsen

Granskarar um allan heim leita við lykt eftir hættum, sum kunnu taka kampin upp við krabbamein - uttan samstundis at skaða kroppin.

Danskir granskarar, sum starvast á Universitetinum í Keypmannahavn, hava funnið út av, at brokkoli og hvítleykur kunnu vera eitt stig á leiðini móti sigrinum.

Ymiskar krabbakýknur og ymisk sløg av krabbameini herja á ymiskan hátt á kroppin. Tí er tað eisini ymiskt, hvussu krabbamein skal viðgerast.

Granskað verður í, hvørjar mekanismur og álopshættir krabbamein hefur, og hvussu sjúkan kann berjast niður.

Ávís sløg av móðurmerkja-krabba, krabba í undirlívi, prostata-krabbi og blóðkrabbi kunnu gera, at kroppurin viknar við tað, at náttúrliga immunverjan verður yviraktiverað.

Nú hava granskarar ávíst, at eitt slag av selen, sum eitt nú er í brokkoli og hvítleyki, kann bremsa yvirreaktiónini hjá immunverjuni.

Krabbi niðurbrýtir immun-

verjuna, sum annars er ætlað til at beina burtur evni, sum vanliga ikki finnast í kroppinum. Tí verða kýknur, sum broyta seg - eitt nú kýknur sum eru í byrjunarstigi til krabba - vanliga fangaðar og beindar burtur av immunverjuni, áðrenn tær fáa stundir til at mennast.

Men, viðhvørt virkar henda funktiónin ikki, og krabbakýknurnar menna ymiskar mekanismur, sum tarna immunverjuni at virka. Í slíkum føri kunnu krabbakýknurnar halda fram við at veksa og mennast.

Í ávísam sløgum av krabbameini, eitt nú í undirlívi, prostata og blóði, gera krabbakýknurnar alt ov stórar nøgdir av nøkrum mýlum ella molekylum, sum stimbra immunverjuna.

- Tað er eitt serstakt mýl, sum vit

kalla NKG2D-ligand, ið aktiverar immunverjuna. Hetta hendir heilt náttúrliga í kroppinum, tá tað eru kýknur, sum uppføra seg óvanligt. Talan kann eitt nú vera um ígerðir, bruna og broytingar av kýknum. NKG2D setir seg fast á tær kýknur, sum eru óvanligar, og tí kann immunskipanin finna tær og beina tær burtur.

Tað sigur professarin, Søren Skov á Keypmannahavnar Universiteti, sum er við í einum størri granskingarnetverki, sum stríðist í móti krabbameini.

Góðan virknað

Søren vísir á, at tað tó eru nakrar serstakar krabbakýknur, sum eru førar fyri at framleiða eina ógvuliga stóra mongd av NKG2D, soleiðis at kýknurnar ikki longur bara finnast á yvirflatuni av sjúku kýknunum, men flóta frítt kring um í kroppinum.

- Tá NKG2D flýtur runt í kroppinum, verður immunverjan í eina tíð yviraktiv, men heldur síðan uppat við at reagera upp á NKG2D. Tað merkir, at krabbakýknurnar ikki longur mugu stríðast við

immunverjuna, men nú kunnu mennast ótálmaðar.

Professarin sigur, at tá tað er møgult at forða krabbameini í at yvirframleiða NKG2D-ligand, hefur immunverjan betri møguleikar at berjast móti krabbakýknunum. Tí hava granskarar eisini leitað eftir evnum, sum kunnu byrgja upp fyri júst hesum yvirvirksemi.

- Vit kunnu nú vísa á, at selen at síggja til hefur góðan virknað, tá ræður um at gera hetta serliga slag av krabbameini óskaðiligt, sigur Søren Skov um úrslitini av granskingini, sum eru almannakunngjørd í Journal of Biological Chemistry.

Hann heldur tað vera serliga upplyftandi, at effektivi formurin fyri selen er eitt náttúrligt evni, sum er lætt tilgongiligt, eitt nú í hvítleyki og brokkoli.

Orsøkin til, at krabbamein ikki langt síðan er útruðað av dugnaligum granskarum, er, at sjúkan hefur nógvar ymiskar mekanismur og skap.

- Tað er nevniliga ikki bara eitt slag av NKG2D-ligand, men heili átta, og tað er bara við einum

ávísam varianti ella frábrigdi av NKG2D, at selen hefur víst seg at vera virkið. Í granskingini eru eisini gjørdar royndir við øðrum formum fyri selen, eitt nú við methylselenol.

Stig á leiðini

Professarin, Søren Skov, sigur, at tað er eingin einfaldur og tryggur háttur at finna fram til, um ein krabbasjúklingur hefur júst tað slag av krabba, sum kann berjast niður við selen. Tí, er tað enn ein ávísur vegur frá kanningarstovunum hjá granskarum til sjúklingarnar á sjúkrahús-gongini.

- Granskingin er tó ógvuliga áhugaverd, tí tað eru júst nevndu krabbasløg, sum teljast millum tey aggressivu, sum í dag hava nógva mannalív upp á samvitskuna. Kunnu vit finna fram til hættir at tálma yvirstimuleringini av immunverjuni, eru vit samstundis á rættari leið. Nýggju úrslitini eru enn eitt stig á leiðini til betraðar viðgerðarmøguleikar og færri hjáárin, sigur professarin, Søren Skov.

Kelda: www.biokemi.org/ www.helse.dk

ØKISTÆNASTAN HJÁ SKÁLAFJARÐARSAMSTARVINUM

KUNNINGARFUNDUR- OG HUGNALØTA FYRI 75 ÁRA GOMUL OG ELDRI

Økistænastan hjá Skálafjarðarsamstarvinum fer nú at bjóða borgarum í Nes-Runavíkar og Sjóvarkommunu eina fyribýrgjandi og heilsu-fremjandi heimavitjan.

Hendan tænastan kemur at fevna um borgarar, ið eru 75 ár og eldri.

Í hesum sambandi verður skipað fyri kunnandi fundi og hugnaløtu, har øll 75 ára gomul og eldri og avvarðandi teirra eru hjartaliga vælkomín.

Fundurin verður í Kelduni í Skálabotni mikudagin 27. janúar kl. 19.00

Umframt at kunnað verður um hesa nýggju tænastu hjá Økistænastuni hjá Skálafjarðarsamstarvinum, har høvi verður at seta spurningar, fer

Jógvan Fríðriksson, biskupur at hugleiða um evnið „Lívsvirði og eldratilveran“.

Eisini kemur Sangbólkurin frá Undirhúsinum á Toftum at seta dám á lötuna.

Kaffi og okkurt gott afturvið er eisini á skránni.

Økistænastan hjá Skálafjarðarsamstarvinum
Friðartún 1
620 Runavík

Matskráin hesa vikuna

HÓSD. 21. JAN. KÓKAÐ NEYTAKJØT · SPAGETTI V. KJØTSÓS · KNETTIR

FRÍGG. 22. JAN. LASANJA · BIKSIMATUR · RULLISTEIK

LEYG. 23. JAN. MARINERAÐ NAKKAFLAK

MÁN. 25. JAN. FISKA FRIKADELLUR · BANKIKJØT

TÝSD. 26. JAN. HAKKIBÚFFUR · SVÍNAKAMBUR · BLÓÐPYLSA

MIK. 27. JAN. STOKTUR FISKUR · KJØT FRIKADELLUR

FRÍTT INTERNET Í MATSTOVUNI Í HOYVÍK

Matstovan í Hoyvík
Tel 660058